

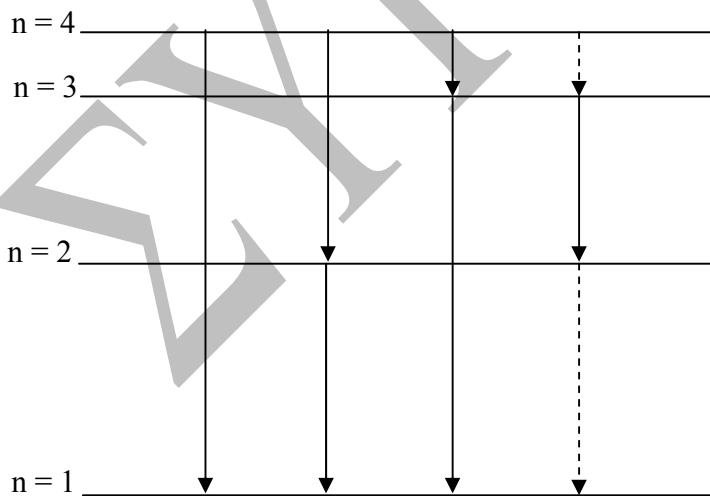
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ 23 ΜΑΪΟΥ 2012

ΘΕΜΑ Α

- A1.** γ
A2. δ
A3. γ
A4. 1. γ
           2. δ
           3. β
           4. α
           5. ε
A5. α. Λ
           β. Λ
           γ. Λ
           δ. Σ
           ε. Σ

ΘΕΜΑ Β

- B1.** β. $n_x = 4$

Όπως προκύπτει από το διάγραμμα αποδιέγερσης από τη $n = 4$, έχουμε 4 διαφορετικούς τρόπους αποδιέγερσης στους οποίους αντιστοιχούν φωτόνια 6 διαφορετικών ενεργειών, άρα το φάσμα εκπομπής των ατόμων υδρογόνου θα περιέχει 6 γραμμές.

B2. 1α

$$n_1 = \frac{\lambda_o}{\lambda_1} \Rightarrow n_1 = \frac{\lambda_o}{\frac{3}{4}\lambda_o} \Rightarrow n_1 = \frac{4}{3}$$

$$n_2 = \frac{\lambda_o}{\lambda_2} \Rightarrow n_2 = \frac{\lambda_o}{\frac{2}{3}\lambda_o} \Rightarrow n_2 = \frac{3}{2}$$

Συνεπώς $n_2 > n_1$, άρα το μέσο 2 είναι οπτικά πυκνότερο από το μέσο 1 και καθώς η ακτινοβολία μεταβαίνει από το 1 στο 2 θα εκτραπεί πλησιάζοντας την κάθετο.

B3. α

Για τις επιτρεπόμενες τροχιές ισχύει: $r_n = n^2 \cdot r_1$ (1) ενώ για τις επιτρεπόμενες ενεργειακές στάθμες

$$E_n = \frac{E_1}{n^2} \quad (2). \text{ Πολλαπλασιάζοντας κατά μέλη προκύπτει: } E_n \cdot r_n = E_1 \cdot r_1.$$

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Εφαρμόζοντας ΘΜΚΕ για την επιτάχυνση κάθε ηλεκτρονίου υπό τάση V , προκύπτει:

$$K = W_{F_{ηλ}} \Rightarrow K = e \cdot V \Rightarrow \frac{1}{2}mv^2 = eV \Rightarrow V = \frac{mv^2}{2e} \Rightarrow \boxed{V = 12500 \text{ V}}$$

Γ2. Επειδή ισχύς P_x των παραγόμενων ακτίνων X είναι το 1% της ισχύος P_δ της δέσμης των e^- , έχουμε:

$$P_x = \frac{1}{100} P_\delta \Rightarrow P_\delta = 100P_x \Rightarrow P_\delta = 1000 \text{ W}. \text{ Η ενέργεια } E_\delta \text{ της δέσμης είναι } E_\delta = P_\delta \cdot t \Rightarrow \boxed{E_\delta = 150 \text{ J}}$$

Γ3. Το κάθε ηλεκτρόνιο φτάνει στην άνοδο με ενέργεια $K = \frac{1}{2}mv^2$, οπότε

$$E_\delta = N \cdot K \Rightarrow E_\delta = \frac{1}{2}N \cdot mv^2 \Rightarrow N = \frac{2E_\delta}{mv^2}, \text{ όπου } N \text{ το πλήθος ηλεκτρονίων που φτάνουν σε χρόνο } t = 0,15 \text{ s} \text{ στην άνοδο.}$$

$$\text{Ανά μονάδα χρόνου προσπίπτουν στην άνοδο } \frac{N}{t} = \frac{2E_\delta}{mv^2 t} \text{ ηλεκτρόνια } \Rightarrow \boxed{\frac{N}{t} = 5 \cdot 10^{17} \text{ ηλεκτρ} / \text{s}}$$

Γ4. Το φωτόνιο αυτό έχει μήκος κύματος $\lambda = 4\lambda_{\min} \Rightarrow \lambda = 4 \cdot \frac{ch}{e \cdot V}$

Η ενέργεια αυτού είναι $E = \frac{hc}{\lambda} \Rightarrow E = \frac{eV}{4} \Rightarrow E = \frac{K}{4}$ διότι η κινητική ενέργεια του κάθε ηλεκτρονίου όπως αναφέραμε στο Γ1 είναι $K = eV$. Συνεπώς το παραγόμενο φωτόνιο έχει το $\boxed{25\%}$ της κινητικής ενέργειας του

$$\text{ηλεκτρονίου ή } \boxed{E_\phi = \frac{25}{100} \cdot K}$$

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. ${}_{88}^{226}\text{Ra} \rightarrow {}_{86}^{222}\text{Rn}^* + {}_2^4\text{a}$

Δ2. $Q = (M_{\text{Ra}} - M_{\text{Rn}} - M_{\text{a}})c^2 \Rightarrow \boxed{Q = 4,9 \text{ MeV}}$

Δ3. Στην ελάχιστη απόσταση που πλησιάζει το σωματίο α, στιγμιαία ακινητοποιείται συνεπώς όλη η αρχική κινητική του ενέργεια μετατράπηκε σε δυναμική λόγω ΑΔΕ. Το σωματίο α έχει φορτίο $q_1 = 2e$, ενώ ο

κασσίτερος $q_2 = 50e$. Άρα $K_{\text{αρχ}} = U_{\text{τελ}} \Rightarrow K = k_c \frac{2e \cdot 50e}{d_{\text{min}}} \Rightarrow K = k_c \frac{100e^2}{d_{\text{min}}} \Rightarrow \boxed{K = 7,68 \cdot 10^{-13} \text{ J}}$

ή $\boxed{K = 4,8 \text{ MeV}}$

Δ4. Κατά τη διάσπαση απελευθερώθηκε ενέργεια $Q = 4,9 \text{ MeV}$ από την οποία τα $4,8 \text{ MeV}$ έγιναν κινητική ενέργεια του α. Από τα υπόλοιπα $0,1 \text{ MeV}$ το $72,8\%$ έγινε κινητική ενέργεια του Rn, ενώ το $27,2\%$ είναι η ενέργεια που έχει αποθηκευτεί στον πυρήνα λόγω διέγερσης. Συνεπώς το εκπεμπόμενο φωτόνιο έχει

ενέργεια $E = \frac{27,2}{100} \cdot 0,1 \text{ MeV} \Rightarrow E = 27,2 \text{ keV}$

Το φωτόνιο μπορεί να προκαλέσει ιονισμό σε ένα μόνο άτομο αφού απορροφάται εξ ολοκλήρου.

Το e^- όμως που διαφεύγει από το άτομο, μπορεί μέσω κρούσεων με άλλα άτομα να προκαλέσει και άλλους διαδοχικούς ιονισμούς.

Η απαιτούμενη ελάχιστη ενέργεια για κάθε ιονισμό είναι $E_{\text{iov}} = -E_1 = 13,6 \text{ eV}$

Άρα το μέγιστο πλήθος ιονισμών είναι $N = \frac{E}{E_{\text{iov}}} \Rightarrow \boxed{N = 2000}$

Επιμέλεια: Λεκάκης Δημήτρης